

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 425/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. J., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 13/2011 a jeho rozsudkom z 8. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júla 2011 doručená sťažnosť P. J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho

základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 13/2011 a jeho rozsudkom z 8. júna 2011, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 13 C 95/2009 z 18. októbra 2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že sa „v civilnom konaní, žalobou voči žalovaným, domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 3.401,75 EUR s príslušenstvom, za užívanie nehnuteľnosti v jeho vlastníctve parcely ... v kat. úz. P., uloženou elektrickou prípojkou vo vlastníctve žalovaných, ktorá slúži žalovaným na napojenie polyfunkčného objektu so súpisným číslom ... Predchádzajúca vlastníčka parcely dala iba súhlas s uložením elektrickej prípojky v prospech vlastníkov parcely ... Následne 27. mája 2004 uzavrela dohodu o odmene vo výške 14.000,- Sk za to, že p. M. J. strpela uloženie elektrickej prípojky cez svoj pozemok ...“.

Okresný súd jeho žalobu zamietol, pretože v konaní bolo preukázané, že: „... uloženie elektrickej prípojky a ani ďalšie pretrvávanie tohto stavu nie je pre žalovaných plnením bez právneho dôvodu. Právnym dôvodom je dohoda žalovaných v 1. a 2. rade s M. J., právnou predchodkyňou žalobcu a pôvodnou vlastníčkou parc. č...“

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ v zákonom ustanovenej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pretože podľa neho na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k nesprávnym skutkovým zisteniam a z toho dôvodu aj vec nesprávne právne posúdil.

Krajský súd však napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti poukazuje na ustanovenia § 123, 126 ods. 1, § 451 a § 663 Občianskeho zákonníka, § 36 ods. 7 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj niektoré ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) a tvrdí, že zo „súhlasu s uložením elektrickej prípojky, ako aj dohody o odplate za strpenie uloženia elektrickej prípojky, nemožno s poukazom na § 663 OZ odvodzovať, že sa jedná ani o platne uzavretú nájomnú zmluvu, a nie to zmluvu o vecnom práve. Je preto viac ako zrejmé, že právna predchodkyňa sťažovateľa súhlasila iba s uložením predmetnej elektrickej prípojky na pozemku, v tom čase v jej vlastníctve...

Samotný súhlas s uložením elektrickej prípojky, ešte nie je dohodou smerujúcou k zriadeniu vecného práva...

Žalovaní by boli oprávnení bezplatne užívať pozemok, teraz vo vlastníctve sťažovateľa, elektrickou prípojkou iba vtedy, pokiaľ by im svedčilo právo vecné, ktoré by bolo zapísané v katastri nehnuteľností, v súlade so zákonom č. 162/1995 Z. z.

Žalovaní nemajú právo bezplatne užívať pozemok sťažovateľa uloženou elektrickou prípojkou, pretože nemajú so sťažovateľom uzavretú zmluvu, na základe ktorej by im toto vecné alebo obligačné právo vzniklo. Preto sa sťažovateľ domáha od žalovaných vydania bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 OZ...

Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že nadobudol pozemok, na ktorom je elektrická prípojka uložená bez akýchkoľvek tiarch a vecných bremien, pričom to vyplýva aj z predloženého LV č. ... v kat. úz. P.“.

V súvislosti s touto vecou poukazuje sťažovateľ aj na judikatúru v Českej republike (rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 21. novembra 2000 sp. zn. 22 Cdo 1627/1999, 27. apríla 2004 sp. zn. 22 Cdo 2612/200 a z 9. októbra 2000 sp. zn. 22 Cdo 1997/2000).

Sťažovateľ tiež uviedol, že «*má v zmysle ustanovenia § 126 ods. 1 OZ právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje. Spôsob realizácie tejto ochrany je vyjadrený napríklad v § 135c OZ, ale aj v § 451 OZ...*

Všeobecný súd však zamietnutím žaloby svojvoľne odoprel sťažovateľovi základné procesné záruky vyplývajúce z dohovoru... a postupom všeobecného súdu bolo porušené právo sťažovateľa na pokojné užívanie majetku v zmysle prvého - všeobecného pravidla, vyplývajúceho z článku 1 Protokolu č. 1 Dohovoru.

K zásahu do práva na spravodlivé prejednanie záležitosti sťažovateľa súdom v zmysle článku 6 ods. 1 a článku 13 dohovoru došlo tým, že všeobecný súd neposkytol v danom spore sťažovateľovi primerané procedurálne záruky, ktorými by mohol dosiahnuť ochranu svojich práv, nakoľko súd zamietol žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia iba z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, pričom nerešpektoval základné zásady OZ, v zmysle ktorých uplatnenie práva priznaného zákonom nemôže samo o sebe vyvolať rozpor s dobrými mravmi...

Obsah vlastníctva tvorí zväzok tzv. subjektívnych vlastníckych práv. Jedno miesto medzi nimi zaujíma právo s vecou nakladať (ius disponendi), alebo oprávnenie vlastníka určovať ďalšie právne osudy veci, napr. vec predať, požičať a taktiež prenajať. Dispozičné právo vlastnícke je možné výnimočne obmedzovať na základe zákona, viacmenej takéto obmedzenie sa musí vzťahovať rovnakým spôsobom na všetkých vlastníkov. Úvaha súdu musí byť v každom konkrétnom prípade podložená konkrétnymi zisteniami, ktoré odvodzujú záver, že výkon práva je v rozpore s dobrými mravmi, a to i s prihliadnutím na strane oprávneného (vlastníka). Rozpor výkonu vlastníckeho práva s dobrými mravmi pripadá výnimočne do úvahy, pokiaľ vážne poškodzuje užívateľa veci tým, že sa dotýka jeho zvlášť významného záujmu, hoci vlastníkovi neprinesie odpovedajúci prospech.

Za zneužitie výkonu práva, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ, je možné považovať iba také jednanie, ktorého cieľom nie je dosiahnutie účelu sledovaného právnou normou, ale ktoré je v rozpore s ustálenými dobrými mravmi, vedené priamym úmyslom spôsobiť inému účastníkovi ujmu, (rozsudok NS ČR, sp. zn. 22 Cdo 1265/2007 zo dňa 03. 01. 2008)...

Postupom všeobecného súdu sa však žalovaným dostalo maximálnej ochrany a neodôvodneného zvýhodnenia oproti sťažovateľovi ako vlastníkovi nehnuteľnosti. Inými slovami, podľa všeobecného súdu sú žalovaní fakticky oprávnení predmetný pozemok vo vlastníctve sťažovateľa naďalej užívať bez právneho dôvodu, po dobu neurčitú a bez poskytnutia primeranej náhrady.

Sťažovateľ poukazuje aj na uznesenie NS Slovenskej republiky, sp. zn.: 5 Cdo 8/2009 zo dňa 13. 11. 2009, ktorý v totožnej právnej veci, a to užívania cudzej veci bez právneho dôvodu (na pozemku žalobcu sa nachádza cestná komunikácia)...

... je nepochybné, že sťažovateľ nemohol realizovať svoje vlastnícke právo a disponovať so svojim majetkom na úkor žalovaných, ktorí majú na spornom pozemku elektrickú prípojku...

Porušovateľ nedal ústavne akceptovateľnú odpoveď na otázku, ako vec právne posúdil. Jeho odpoveďou bolo výslovné odmietnutie nároku žalobcu, s odkazom na „rozpor s dobrými mravmi“. Účinky takej interpretácie, ktorá popiera právo vlastníť majetok, ktorý sťažovateľ nadobudol v súlade so zákonom, nie sú zlučiteľné s právom sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Pohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy...

Po zhrnutí vyššie uvedených skutočností je nepochybné, že v prejednávanej veci došlo zo strany všeobecného súdu k porušeniu práva sťažovateľa, zakotveného v ust. § 123 OZ, podľa ktorého je vlastník v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, ďalej k porušeniu ust. § 124 OZ, podľa ktorého všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana. Porušenie týchto ustanovení občianskeho zákonníka má potom vo svojom dôsledku porušenie vlastníckeho práva sťažovateľa zakotveného v čl. 20 Ústavy SR ako aj v čl. 11 ods. 1 listiny... a rovnako tak porušenie práva na spravodlivý proces, zakotveného v čl. 36 listiny. Arbitrárnym postupom zo strany porušovateľa došlo zároveň aj k zásahu do princípu právnej istoty...

Všeobecný súd - interpretoval a aplikoval jednoduché právo spôsobom, ktorý nie je možné aprobovať. V dôsledku tejto interpretácie a aplikácie sa jeho rozhodnutie stalo rozporným s ústavne zakotveným právom umožňujúcim nútené obmedzenie vlastníckeho práva iba za náhradu a ústavným právom na spravodlivý proces. Tak flagrantné porušenia zo strany všeobecného súdu, je nutné považovať za svojvôľu».

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. *Základné právo P. J. vlastníť majetok, podľa článku 20 ods. 1 Ústavy... a podľa článku 11 ods. 1 Listiny..., základné právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy... a podľa článku 36 ods. 1 Listiny..., právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru... a právo na ochranu majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu..., rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3 Co 13/2011 zo dňa 08. 06. 2011, porušené boli.*

3. *Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 08. 06. 2011, sp. zn. 3 Co 13/2011, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.*

4. *Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť P trovy konania vo výške 305,86 €..., v prospech JUDr. J. G..., vedený v ... do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach, ako aj ich zákonom predpísané náležitosti sú upravené v zákone o ústavnom súde, pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. I. ÚS 27/04, II. ÚS 389/09 a III. ÚS 13/2010).

1. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa najprv preskúmal opodstatnenosť predloženej sťažnosti, predovšetkým možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 13/2011 a jeho rozsudkom z 8. júna 2011, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 13 C 95/2009 z 18. októbra 2010, a porušenie sťažovateľových práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne v čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 248/08). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o

ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06, III. ÚS 230/08).

Článkom 46 ods. 1 ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, predovšetkým práva na prístup k súdu a práva na spravodlivý proces, ktorému ochranu poskytuje aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01), vrátane návrhu o námietke zaujatosti alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 279/05, IV. ÚS 337/04). V prípade sťažovateľa však nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok namietané porušenie označených práv, ale o prípad, keď právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľa. Nespokojnosť sťažovateľa s obsahom (odôvodnením) rozhodnutia krajského súdu nie je dôkazom o jeho

neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným.

Ústavný súd zhodne s Európskym súdom pre ľudské práva neskúma, či sú dôvody uvedené v rozhodnutí vecne správne (Van de Hurk v. Holandsko z 19. apríla 1994, A, č. 288, § 61, správa Európskej komisie pre ľudské práva vo veci Fouquet v. Francúzsko, Recueil I/1996, s. 29). Je vecou ústavnej zodpovednosti celej sústavy všeobecných súdov, aby chránili zákonnosť spôsobom, ktorý je vecne správny, primerane odôvodnený a nie je arbitrárny. Ústavný súd nie je oprávnený posudzovať zákonnosť rozhodnutia, proti ktorému bola sťažnosť podaná. Jeho úlohou je zistenie, či napadnutým rozhodnutím bolo porušené základné právo sťažovateľa. Ústavný súd preto nepovažoval za potrebné zaoberať sa zákonnou právnou argumentáciou, ktorou bola odôvodňovaná opodstatnenosť sťažnosti, ale iba jej ústavnoprávnymi aspektmi.

Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 Co 13/2011 z 8. júna 2011 vyplýva, že krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 13 C 95/2009 z 18. októbra 2010, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľa o zaplatenie peňažnej sumy s prísl. z titulu bezdôvodného obohatenia. Okresný súd konštatoval, že žalobca je vlastníkom parcely, na ktorej sa nachádza elektrická prípojka, ktorá slúži žalovaným na napojenie polyfunkčného objektu a túto parcelu „nadobudol na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 08. 01. 2007 od predávajúcej M. J. Žalovaní sú vlastníkami susediacich nehnuteľností... Elektrická prípojka na tomto mieste bola uložená na základe súhlasu vlastníčky M. J., pričom súhlas bol daný v prospech vlastníkov parcely ..., nie teda vo vzťahu ku konkrétnej osobe. Dňa 27. 05. 2004 M. J. uzavrela so žalovanými v 1. a 2. rade dohodu o tom, že strpela uloženie elektrickej prípojky cez svoj pozemok ... za čo jej Ing. M. H. s manželkou jednorázovo zaplatili sumu 14 000 Sk. M. J. bola v konaní vypočutá ako svedkyňa a potvrdila, že za uloženie elektrickej prípojky jej bola vyplatená jednorazová suma, ktorou bolo zaplatené užívanie pozemku po celú dobu, kedy prípojka bude uložená.“

S poukazom na ustanovenie § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka prvostupňový súd na záver uzavrel, že v danom prípade prípojka na danej parcele nebola uložená protiprávne, bola tam uložená na základe súhlasu vtedajšieho vlastníka nehnuteľnosti M. J.

a „uloženie elektrickej prípojky a ani ďalšie pretrvávanie tohto stavu nie je pre žalovaných plnením bez právneho dôvodu... Dohoda o strpení uloženia elektrickej prípojky podľa názoru súdu je právnou skutočnosťou, ktorá zakladá oprávnenie pre žalovaných užívať časť pozemku, na ktorom je uložená elektrická prípojka, pričom nejde o užívanie bezplatné, lebo žalovaní za užívanie pozemku jednorázovo zaplatili a žalobca ako právny nástupca M. J., ktorá túto dohodu uzatvorila je ňou taktiež viazaný a nemôže od žalovaných vymáhať ďalšie plnenie...“.

Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom uviedol, že „samotný súhlas s uložením elektrickej prípojky ešte nie je dohodou smerujúcou k zriadeniu vecného bremena“ a ako nový vlastník nie je touto dohodou viazaný. Tvrdil, že „žalovaní by boli oprávnení bezplatne pozemok užívať, teraz vo vlastníctve žalobcu, uložením elektrickej prípojky iba vtedy, pokiaľ by im svedčilo právo vecné, ktoré by bolo zapísané v katastri nehnuteľnosti v súlade so zákonom č. 162/1995 Z. z.“.

Tvrdil, že ako nový vlastník nadobudol pozemok bez tiarch a vecných bremien, a preto má nárok nielen na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale môže sa domáhať aj „odstránenia uloženej elektrickej prípojky“.

V súvislosti s napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu sťažovateľ namietal nesprávnosť právneho názoru krajského súdu, ktorý zamietol žalobu iba s odkazom na „rozpor s dobrými mravmi“ a vec právne vôbec neposudzoval, čo malo v konečnom dôsledku spôsobiť porušenie ním označených práv.

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby

zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

Ústavný súd zistil, že krajský súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu prechádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 ods. 1 OSP, podľa ktorého je odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania. Konštatoval, že okresný súd vykonal vo veci potrebné dokazovanie, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým zisteniam a vyvodil z nich aj správny právny záver, s ktorým sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Krajský súd rozobral skutkové a právne otázky daného sporu na strane 4 až 6 svojho rozhodnutia a podľa názoru ústavného súdu krajský súd v tejto súvislosti neponechal nepovšimnutú žiadnu podstatnú argumentáciu sťažovateľa uvedenú v odvolaní. V časti odôvodnenia svojho rozhodnutia navyše iba zvýraznil i vplyv času a okolností nadobudnutia pozemku sťažovateľom na posúdenie nároku sťažovateľa z hľadiska jeho súladu s dobrými mravmi.

Nie je teda pravdou to, že krajský súd rozhodol iba s odkazom na § 3 Občianskeho zákonníka, ale svoje rozhodnutie oprel aj o ustanovenie § 451 Občianskeho zákonníka, pričom dostatočne ozrejmil dôvody, prečo potvrdil rozhodnutie okresného súdu, keď uviedol: *«Ako vyplýva z obsahu spisu o prípad vydania bezdôvodného obohatenia by v prejednávanej veci išlo vtedy, ak by proti vôli žalobcu, resp. jeho právneho predchodcu došlo k tomu, že žalobca fakticky poskytol žalovaným plnenie (po určitý čas bol donútený strpieť uloženie elektrickej prípojky cez svoj pozemok) bez akéhokoľvek právneho podkladu (bez právneho titulu) a bez toho, žeby mu za ním poskytované plnenie bola zaplatená náhrada. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde. Zo spisu totiž nepochybne vyplýva, že právna predchodkyňa žalobcu M. J. ako vlastníčka pozemku parcely č. 1518/1 súhlasila s uložením elektrickej prípojky cez svoj pozemok parcelu... v dĺžke cca 50 m... a tento súhlas udelila v prospech vlastníkov pozemkov parcely č. ... (č. 1. 6 spisu). Zároveň M. J. uzavrela so žalovaným v 1. a 2. rade ako podielovými spoluvlastníkmi pozemku parcely č. 1482/1 dohodu o odplate 14 000 Sk za strpenie uloženia elektrickej prípojky (č. 1. 7 spisu). Právna*

predchodkyňa žalobcu M. J. vo svojej výpovedi pred súdom potvrdila, že súhlasila, aby žalovaní v 1. a 2. rade cez jej pozemok uložili elektrickú prípojku za náhradu. Od žalovaných v 1. a 2. rade skutočne aj prijala plnenie 14 000 Sk, pričom išlo o platbu jednorazovú s tým, že „žalovaní tak zaplatili za užívanie pozemku parcely č. 1518/1 po celú dobu, kedy tam bude prípojka uložená“ (vid' výpoveď svedkyne M. J. č. 1. 71 spisu).

Žalobca pozemok, na ktorom je uložená elektrická prípojka nadobudol do vlastníctva na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 08. 01. 2007 s M. J. Žalobca ako právny nástupca M. J., ktorá so žalovanými uzatvorila dohodu o odplate za strpenie uloženia elektrickej prípojky v roku 2004 je touto dohodou viazaný a nemôže preto od žalovaných vymáhať ďalšie plnenie. Navyiac, ak plnenie žiada za obdobie od 09. 04. 2007 do 09. 04. 2009, t. j. hneď po 3 mesiacoch od doby, kedy pozemok nadobudol kúpou».

K tomu krajský súd tiež podrobne uviedol, prečo bolo dôvodné zamietnutie žaloby aj s poukazom na aplikáciu ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda z dôvodu, že nárok uplatnený žalobcom je nutné považovať za nárok v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd zhodnotil správne celkové okolnosti prípadu a jeho postup považuje za legálny a zrozumiteľný.

Na záver svojho rozhodnutia krajský súd tiež uviedol, že má ten istý názor ako sťažovateľ, a to «„že súhlas s uložením elektrickej prípojky a dohoda o odplate za strpenie uloženia elektrickej prípojky nie je dohodou smerujúcou k zriadeniu vecného bremena podľa ust. § 151o Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti súd zároveň zdôrazňuje, že žalobca sa v predmetnom konaní nedomáhal odstránenia elektrickej prípojky, resp. jej prikázania do jeho vlastníctva. Nedomáhal sa ani tretieho spôsobu inak usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkmi elektrickej prípojky postupom podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Žalobca aj v odvolaní uvádza, že predmetom konania je vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 Občianskeho zákonníka.

Z rozhodovacej činnosti súdu je totiž známe, že žalobca, ktorý od M. J. nadobudol pozemky zapísané na LV č. ..., k. ú. P. kúpou, hneď po ich nadobudnutí, keďže išlo prevažne o zastavené pozemky, začal uplatňovať finančné nároky voči rôznym subjektom majúcim napríklad stavby na zakúpených nehnuteľnostiach. Bolo by preto v rozpore so zásadou dobrých mravov v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý je výkladovým

pravidlom pri posudzovaní práv a povinností, aby žalobca ako nový vlastník pozemku, na ktorom je uložená elektrická prípojka, a ktorý získal tento pozemok za nízku kúpnu cenu (201/m2), mal by mať nárok aj na finančnú náhradu. Za daného stavu bolo by aj nespravodlivé poskytnúť žalobcovi súdnu ochranu spočívajúcu v priznaní bezdôvodného obohatenia.

Na záver je potrebné ešte zdôrazniť, že žalobca sa v predmetnom konaní nedomáhal vyporiadania vzťahu medzi ním ako vlastníkom pozemku a žalovanými ako vlastníkmi elektrickej prípojky podľa ust. § 135c Občianskeho zákonníka. Pretože súd je návrhom účastníkov viazaný (§ 153 ods. 2 O. s. p.) a žalobca sa v predmetnom konaní domáhal nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, nemohol súd prekročiť návrh žalobcu.

Odvolačný súd s poukazom na vyššie uvedené potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 O. s. p. ako vecne správny».

Predmetné (sťažnosťou napadnuté) rozhodnutie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Krajský súd podľa názoru ústavného súdu postupoval v súlade i so zásadou ústavne konformného výkladu, pretože nepoužil taký výklad dotknutých ustanovení, ktorý by poprel realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb.

Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. I. ÚS 346/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu (resp. spravodlivé súdne konanie) stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Aj pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, v ktorej poukazuje na judikatúru najvyšších súdov v Českej republike a Slovenskej republike, ústavný súd konštatuje, že je tiež neopodstatnená, pretože v týchto spomínaných prípadoch išlo o posudzovanie odlišných právnych nárokov, ako tomu bolo v okolnostiach prípadu vo veci sťažovateľa.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 3 Co 13/2011 z 8. júna 2011 a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne m. m. I. ÚS 159/08).

2. Ten istý právny záver zaujal ústavný súd aj vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorého porušenie namietal iba z dôvodu nimi tvrdených svojvoľných a arbitrárnych záverov napadnutého rozsudku krajského súdu, pretože podľa jeho názoru nepochybne mal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia „v zmysle ustanovenia § 126 ods. 1 OZ... a všeobecný súd zamietnutím žaloby iba z dôvodu rozporu s dobrými mravmi svojvoľne odoprel sťažovateľovi základné procesné záruky vyplývajúce z dohovoru... a teda jeho postupom bolo porušené právo sťažovateľa na pokojné užívanie majetku v zmysle prvého - všeobecného pravidla, vyplývajúceho z článku 1 Protokolu č. 1 Dohovoru“.

K tomu ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv

hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy (čl. 11 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu), ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny i práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 326/07), čo však nie je prípad sťažovateľa.

Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľom označené základné práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 13/2011 z 8. júna 2011 nemohli byť porušené, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (obdobne napr. III. ÚS 236/2010, I. ÚS 275/2010 a IV. ÚS 190/2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. októbra 2011